

Systemy wspomagające zarządzanie

Agenda

- Praktyczne zastosowanie komputerowych systemów wspomagania decyzji
- Decyzje menedżerskie na tle struktury organizacji.
- Podstawowe typy systemów informacyjnych w organizacji
- Systemy informacyjne kierownictwa.
- Systemy wspomagania decyzji.
- Zintegrowane systemy zarządzania.
- Systemy wspomagania decyzji grupowych.
- Systemy ekspertowe.
- Podstawowe klasyfikacje komputerowych systemów wspomagania zarządzania.

System produkcyjny

System produkcyjny(usługowy) przekształca za pomocą procesów produkcyjnych

- surowce,
- energię,
- materiały

w produkty końcowe (usługi).

System zarządzania

- **System zarządzania** steruje procesami w firmie.
- System zarządzania
  - wyznacza cele,
  - kontroluje ich realizację i
  - steruje strukturą produkcyjną.

System Informacyjny

- System informacyjny - uporządkowany układ odpowiednich elementów, charakteryzujących się pewnymi właściwościami i połączonymi wzajemnie określonymi relacjami.
- Część każdej organizacji gospodarczej, firmy
- Narzędzie zarządzania firmą
- Łączy nadawców i odbiorców informacji, środki techniczne i treść informacji, procesy biznesowe, sposób komunikacji
- wspomaganie informacyjne procesów zarządzania organizacją
- Wejścia
- Wyjścia
- Przetwarzanie
- Użytkownik

System Informacyjny

- Zasoby zapewniające funkcjonowanie systemu informacyjnego:
  - ludzkie
    - potencjał wiedzy ukierunkowany na rozwiązywanie problemów systemu;
    - użytkownicy pełniący role nadawców i odbiorców oraz adresaci technologii informacyjnych;
  - informacyjne - zbiory danych przeznaczone do przetwarzania (bazy danych, metod, modeli, wiedzy);
  - proceduralne - algorytmy, procedury, oprogramowanie;
  - techniczne - sprzęt komputerowy, sieci telekomunikacyjne, nośniki danych.

Elementy systemu informacyjnego

- nadawcy i odbiorcy informacji - fizyczne (ludzie i systemy komputerowe), organizacyjne (komórki obiektu gospodarczego) i prawne (obiekty jako jednostki formalne, traktowane jako wyodrębnione całości) podmioty informacyjne uczestniczące w przekazie i wymianie informacji;
- zbiory informacji - zestawy wiadomości o charakterze ekonomicznym (w różnej postaci) generowane przez nadawców w określonym porządku przestrzennym i czasowym; dzielimy je:
- ze względu na miejsce w procesie przetworzenia na: wejściowe, wewnętrzne, wyjściowe;
- ze względu na stopień przetworzenia na: źródłowe, pośrednie, wynikowe;

Elementy systemu informacyjnego

- kanały informacyjne - sformalizowane i nie sformalizowane drogi przepływów informacyjnych, stanowiących ewidencyjne lub informacyjne odwzorowanie przepływów zasileniowych (rzeczowych i finansowych) w obrębie procesu gospodarczego; określają nadawców i odbiorców informacji, miejsca przetwarzania;
- metody i techniki przetwarzania informacji - zalgorytmizowane procedury automatycznej i nieautomatycznej obróbki zbiorów informacji.

Struktury systemu informacyjnego

- funkcjonalna - zbiór zadań i celów systemu oraz ich wzajemnych współzależności; wiąże ona bezpośrednio system informacyjny z wytwórczymi i zarządzającymi funkcjami obiektu gospodarczego; struktura ta jest nadrzędna w stosunku do pozostałych struktur, można ją rozpatrywać w przekroju struktury organizacyjnej lub przekroju struktury procesów gospodarczych; wieloprzekrojowe ujęcie struktury funkcjonalnej pozwala zaprezentować system kompleksowo i obiektywnie z punktu widzenia celów systemów wytwarzania i zarządzania;

Struktury systemu informacyjnego

- informacyjna - składa się z zasobów informacyjnych (zbiory danych wraz z algorytmami ich przetwarzania) i zbioru meta informacji (zbiór informacji o zasobach systemu - " katalog systemu"); struktura informacyjna systemu jest ściśle powiązana z jego strukturą funkcjonalną (realizacja każdej funkcji i zadania angażuje określone elementy struktury informacyjnej);
- techniczna - technologiczna - utworzona z zastosowanych w przetwarzaniu środków technicznych i stosowanych w nim technologii przetwarzania danych; przestrzenna - rozmieszczenie obiektów systemu

Miejsce i rola systemu informacyjnego w firmie

- Funkcje systemu informacyjnego:
- gromadzenie informacji - jej istotą jest zbieranie, rejestrowanie i ewidencjonowanie danych i komunikatów gospodarczych, czyli informacyjne zasilanie obiektu i jego poszczególnych komórek organizacyjnych; w czasie gromadzenia dane i ich zbiory podlegają operacjom pomocniczym;
- przetwarzanie informacji - wykonywanie na nich typowych operacji arytmetycznych i logicznych; z danych źródłowych uzyskuje się w wyniku ich przetworzenia informacje wynikowe żądane przez odbiorców;

Miejsce i rola systemu informacyjnego w firmie

- przechowywanie informacji - polega na zapisaniu danych na trwałych nośnikach w postaci i formie umożliwiających ich łatwe wykorzystanie w kolejnych procesach; przechowywane (zwłaszcza archiwowane) informacje podlegają dodatkowym operacjom takim jak kompresja;
- prezentowanie informacji - polega na dostarczeniu odbiorcom niezbędnych informacji wynikowych.

Systemy informatyczne w logistyce

- ERP (ang. Enterprise Resource Planning ERP)
- ERP +
  - Zarządzanie produkcją
  - Zaawansowane planowanie (fr. Planification avancée, ang. Advanced Planning and Scheduling – APS)
  - automatyzacja zamówień
  - zarządzanie łańcuchem dostaw (ang. Supply Chain Management SCM)
  - zarządzanie magazynem (ang. Warehouse Management System - WMS) /ilość linii kodu programu porównywalna z tym oprogramowaniem ERP/
  - zarządzanie transportem (fr. Gestion de transport, ang. Transportation Management System TMS)
- EDI
- RFID

Podejście

- Wyzwania

- System Informatyczny – wykorzystanie technologii informatycznej w celu wsparcia łańcucha dostaw

- Rozwiązania

Podejście

- Celem systemu ERP i innych systemów informatycznych jest wspomaganie pracy firmy – automatyzacja procesów, wspomaganie podejmowaniu decyzji. Informatyka nie jest celem samym w sobie.
- Analiza rozwoju pozwoli przewidzieć przyszłość.
- Całkowite koszty posiadania (ang. Total Cost of Ownership)
- Oprogramowanie a przewaga konkurencyjna

Zmiany w orientacji modelu produkcji

- Od produkcji na magazyn - Większość przedsiębiorstw w tym czasie produkuje na dużych obrotach licząc się z nadzieją zwiększonego popytu ich produkcji, licząc się z chłonnością rynku. Konsolidacja danych logistycznych w jednym miejscu (jednym module).
- Produkcja na zamówienia. Stopniowo dochodzą do założenia, że lepiej produkować wyroby zindywidualizowane - według zamówieniami (komputery, samochody...) . To zupełnie zmienia pierwotne założenia. Przejście od zarządzania produkcją w MRP do planowania optymalizacji globalnego łańcuchu dostaw, które planowanie jest funkcją popytu. Szybka odpowiedź na zgłoszony popyt, w warunkach złożonych struktur logistycznych. Wymagania – nie moduły a pełne informacje, wymiana informacji w całym globalnym łańcuchu dostaw. Gdzie kupować surowce – na miejscu, importować – w zależności od ilości, jakości, ceny.

Zmiany w orientacji modelu produkcji

- Funkcjonalność symulacji decyzji na podstawie posiadanych w ERP danych. Korzystanie z systemu ERP firmy macierzystej – producent w Chinach korzysta z systemu ERP zainstalowanego w Europie, Stanach Zjednoczonych. Gotowe konfigurowane systemy prowadzą do skrócenia czasu implantacji, wdrażania systemu. Dzisiaj klient nie interesuje się jaką technologię używa dany system, ale raczej czy on jest w stanie wymieniać się informacją z pozostałymi systemami, jak szybko system może być zaadaptowany do potrzeb danej firmy. Przechodzimy od integracji aplikacji w skali firmy (ang. Enterprise Application Integration) w kierunku architektury zorientowanej na procesy (ang. Services Oriented Architectures).

Wymagania wobec informacji gospodarczej

- rzetelność - informacje muszą wiernie opisywać operacje gospodarcze i stany;
- selektywność - informacje powinny być dobrane pod kątem charakterystyk opisywanego problemu czy stosowanej metody;
- adresowalność - zakres przedmiotowy, dokładność i aktualność informacji muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb określonego odbiorcy;
- odpowiedniość - zgodność z konkretnym zapotrzebowaniem na informacje;
- terminowość - dostarczanie informacji we właściwym czasie;

Wymagania wobec informacji gospodarczej

- wymagana postać - sposób prezentacji, szczegółowość i rodzaj nośnika zgodny z wymaganiami odbiorcy;
- przesyłanie informacji - wewnątrz obiektowe oraz zewnętrzne (komunikacja z otoczeniem) procesy informacyjno-komunikacyjne; przesyłanie wiąże się z takimi operacjami pomocniczymi jak: porządkowanie i kompletowanie, konwersja do postaci i/lub nośnika, kompresja, szyfrowanie.

System Informacyjny

- Podstawowym zadaniem systemu informacyjnego jest dostarczanie użytkownikom informacji umożliwiających im podejmowanie i wprowadzanie w życie decyzji regulujących funkcjonowanie obiektu gospodarczego.
- System informacyjny w obiekcie gospodarczym zwykle lokalizuje się w systemie zarządzania.
- System informacyjny integruje funkcjonowanie dwóch podsystemów obiektu gospodarczego: zarządzania oraz wytwarzania i obejmuje swym zasięgiem całą działalność obiektu gospodarczego.

SYSTEM INFORMACYJNY - SYSTEM ZARZĄDZANIA - SYSTEM INFORMATYCZNY

- System informacyjny zapewnia dokumentacyjną obsługę przestrzenno-czasowego przebiegu procesów produkcji w systemie wytwarzania, a także gromadzi informacje nieodzowne w procesie podejmowania decyzji gospodarczych w systemie zarządzania.
- System zarządzania steruje prawidłowym i skutecznym wykonawstwem zadań całego środowiska gospodarowania, w tym systemu wytwarzania; wpływa na wszystkie elementy związane z realizacją funkcji obiektu gospodarczego.
- System informatyczny to system informacyjny, w którym procesy przetwarzania danych i procesy komunikacji realizowane są automatycznie (za pomocą technik komputerowych).

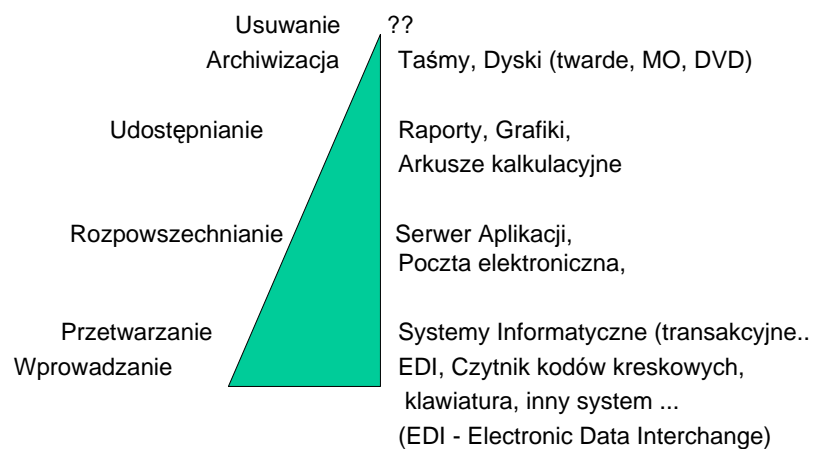
SYSTEM INFORMACYJNY - SYSTEM ZARZĄDZANIA - SYSTEM INFORMATYCZNY

- Przepływy zasileniowe to wielokierunkowe przemieszczanie się wszystkich elementów, uczestniczących w wypełnieniu zadań wytwórczych obiektu gospodarczego (rzeczowe i finansowe); inicjowane są przez wejścia i wyjścia zasileniowe.
- Przepływy informacyjne towarzyszą przepływowi zasileniowemu, wyrażając je ilościowo i jakościowo oraz rejestrując czasowo i przestrzennie; inicjowane są przez wejścia i wyjścia informacyjne.

System Informatyczny

- Część systemu informacyjnego firmy.
- System informatyczny jest aplikacją - programem, opartym na technologii informatycznej, która rozwiązuje określone problemy biznesowe.
- W typowej firmie system informacyjny zawiera kilka (kilkadziesiąt programów, systemów informatycznych).

Dane -> Informacja

Czynniki kształtujące rozwój systemów informatycznych

- Rozwój firmy ma na celu:
  - sprostać wymaganiom rynku i konkurencji
  - osiągnięcie przewagi konkurencyjnej
- Rozwój otoczenia
  - wymogi prawne Basel II, SOX, ZUS, Fundusze Emerytalne
- Rozwój systemu zarządzania jako teoria i praktyka gospodarcza
  - zarządzanie przez cele
  - planowanie strategiczne
  - zarządzanie strategiczne
  - centra zysku (business units), spinn-off, entrepreneurship
  - ABC (Activity Based Costing - rachunek kosztów działań
  - BSC (Balanced Scorecard - zrównoważona karta wyników
  - outsourcing

Rozwój systemów informatycznych

- Rozwój systemu informatycznego w firmie na przełomie lat:
  - Lata 60-te – proste systemy wsadowe - finansowo-księgowo
  - Lata 60-te – systemy transakcyjne (Transaction Processing System)
  - Lata 70-te – sieci komputerowe – systemy wspomaganie decyzji
  - Lata 80-te – komputery osobiste (PC), odejście od modelu dużego komputera (mainframe), decentralizacja przetwarzania – Office Automation System (edycja tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych) – systemy ekspertowe - systemy informowania kierownictwa - Decision Support Systems - Management Information Systems

Rozwój systemów informatycznych

- Lata 90-te – początek Internetu, dot.com - hurtownie danych
- 2000+ – mobilne i bezprzewodowe technologie, wolne oprogramowanie – systemy Business Intelligence

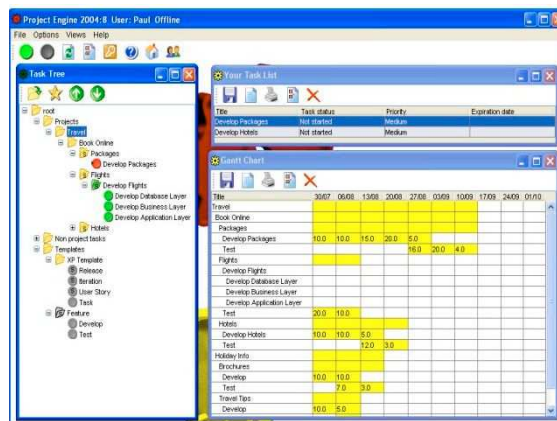
Zautomatyzowane problemy zarządzania w latach 60-90

- Programowanie liniowe – optymalizacja planów produkcyjnych pod kątem zysku lub maksymalnego wykorzystania deficytowego surowca, mocy przerobowej maszyny, minimalizacja kosztów lub minimalnego zastosowania zasobu, który ogranicza proces, maksymalne wykorzystanie materiału. Wymagania – zjawisko można opisać, wyrazić za pomocą funkcji liniowej. Przykład programu do optymalizacji pod systemu operacyjnego MS Windows jest LINDO <http://www.lindo.com>. Programy do optymalizacji są na stronie: <http://www.stanford.edu/group/SOL/software.html> są darmowe.
- Planowanie sieciowe i zagadnienia transportowe – optymalizacja drogi przedstawiciela handlowego i przewozów towarów do różnych odbiorców w celu minimalizacji czasu lub odległości. Zobacz sekcję Transportation Planning na stronie <http://www.loglink.com/>.

Zautomatyzowane problemy zarządzania w latach 60-90

- Planowanie harmonogramów i projektów – pozwala na projektowanie i kontrolę czasu realizacji i zużytych zasobów w projektach, określa które prace są krytyczne, decydujące o terminowym zakończeniu projektu. Darmowe wersje programów do planowania projektów dla systemów operacyjnych Ms Windows są dostępne pod następującymi adresami:
Project Engine Personal 2005
http://www.download.com/Project-Engine-Personal/3000-2076_4-10348445.html?tag=lst-0-1
ProjectCompanion 2003
http://www.download.com/ProjectCompanion/3000-2076_4-10190235.html?tag=lst-0-8
- Programowanie nieliniowe i dynamiczne, optymalizacja procesów, które są zmienne w czasie, które nie mogą być opisane za pomocą funkcji liniowej.

Zautomatyzowane problemy zarządzania w latach 60-90

Typologia zintegrowanych systemów informatycznych

Stosowane systemy komputerowe wspomagające zarządzanie i przemysłowych procesów produkcyjnych można podzielić na następujące kategorie

- BI – Business Intelligence – Inteligencja biznesowa
- CAD – Computer Aided Design – System wspomagania projektowania
- CAE – Computer Aided Engineering
- CAL, CAT – Computer Assisted Learning (Training)
- CAM – Computer Assisted Manufacturing – System wspomagania sterowania produkcji
- CAQ – Computer Aided Quality Assurance – System wspomagania zapewnienia jakości
- CAP – Computer Aided Planning – System wspomagania planowania
- CASE – Computer Aided System Engineering
- CIM – Computer Integrated Manufacturing – Zintegrowany system zarządzania produkcją
- CRM – *Customer Relationships Management* – System zarządzania relacjami z klientami
- EIS – Executive Information Systems – Systemy informowania kierownictwa (SIK)
- ERP – Enterprise Resource Planning – Systemy wspomagania zarządzania produkcją
- ESS – Executive Support Systems – Systemy wspomagające kierownictwo
- ES – Expert Systems – Systemy ekspertowe (SE).
- DSS – Decision Support Systems – Systemy wspomagania decyzji (SWD)
- MES – Manufacturing Executing Systems – Systemy sterowania i zarządzania produkcją - ()

W.T. Bielecki, Informatyzacja zarządzania, PWE, Warszawa 2001, s. 115-117.

Typologia zintegrowanych systemów informatycznych

- MIS – Management Information Systems () – Systemy informatyczne zarządzania (SIZ)
- MRPII – Manufacturing Resource Planning – Systemy wspomagania zarządzania produkcją
- MSS – Management Support Systems – Systemy wspomagania zarządzania
- SCM – Supply Chain Management – System zarządzania łańcuchem dostaw
- SFA – *Sales Force Automation* – Systemy automatyzacji pracy handlowców
- SRM – Supplier Relationship Management – System zarządzania relacjami z dostawcami

Klasyfikacja decyzji

- Operacyjne i strategiczne - ze względu na ich wpływ na działalność organizacji.
- Definiowalne i trudno definiowalne - ze względu na ich strukturę.
- Zależne i niezależne - ze względu na ich odniesienie do pozostałych decyzji w organizacji.
- Twórcze i standardowe (przewidywalne)
- Według kręgu odbiorców - potrzeby, nietypowe wymagania, okres projektowania i wdrożenia, koszty ...
  - dedukowane - dla jednego (wąskiej grupy) odbiorców
  - uniwersalne - dla szerokiej grupy odbiorców

Klasyfikacja decyzji

TYP DECYZJI	Szczebel operacyjny	Szczebel kierowniczy	Szczebel strategiczny	Możliwości stosowania technologii informatycznej
Proste decyzje. Dobrze ustrukturalizowane Dobrze definiowalne programowalne	Typowe księgowania Zamówienia materiałów Wprowadzenie dostaw	Typowe analizy ekonomiczne i prognozy Okresowe sprawozdania podatkowe	Lokalizacja centra dystrybucji Wybór firmy	Wykonywanie złożonych obliczeń (drzewa decyzyjne) Wyszukiwanie informacji w hurtowni danych.
Słabo ustrukturalizowane	Wprowadzanie nowych wyrobów do produkcji	Opracowanie firmowego systemu motywacji i wynagrodzeń	Planowanie nowego produktu Wybór struktury organizacyjnej	Data Mining, Analiza wielowariantowa
Nieustrukturalizowane. Wielokryterialne Długi horyzont czasowy	Negocjacje z dostawcami	Rekrutowanie kadry kierowniczej Marketing	Planowanie R&D Polityka .... Opracowanie strategii	Sieci Neuronowe, Systemy Ekspertowe

Systemy finansowo-księgowo wymagane funkcje

System finansowo-księgowy jest systemem ewidencyjno-sprawozdawczym, przetwarzania transakcji i odpowiada za procesy operacyjne. Są to systemy rejestrujące i udostępniające dane dotyczące zasobów i procesów (zdarzeń, transakcji) występujących w firmie.

Wymagania:

- Praca w wielu walutach
- Możliwość prowadzenia księgowości przy stosowaniu kilku standardów rachunkowości
- Współpraca z systemami home-bankingowymi.
- Współpraca z innymi systemami
- Zamykanie okresów

Wymagania wobec systemu sprzedaży i obsługi magazynów

- Pojedynczy klient może należeć do wielu grup klasyfikacji klienta.
- System zarządzania, kontrolowania i raportowania promocji (ilościowe, wartościowe progi, łączony zakup, gratisy, upusty, terminy płatności, kwotowo, procentowo).
- Prognozowanie sprzedaży wg różnych metod, porównanie prognoz z realnej sprzedaży, definicja i zarządzanie progów kredytowych, generacja ostrzeżeń i uniemożliwianie sprzedaży
- Minimalizacja kosztów magazynowania przy zachowaniu Współczynnika Obsługi Klienta dla danego klienta na założonym poziomie/
- Stan i wartość zapasów na dany dzień

Wymagania wobec systemu sprzedaży i obsługi magazynów

- Praca w wielu walutach
- Współpraca z systemami home-bankingowymi.
- Współpraca z innymi systemami (CRM)
- Zamykanie okresów
- Obsługa kodów kreskowych, Rezerwacja towarów
- Obsługa kartotek Materiałów, Magazynów, Kontrahentów, Dostawców
- Obsługa inwentaryzacji okresowej i ciągłej
- Tworzenie **Raport Braków** na podstawie niezrealizowanych pozycji zamówień, z którego w sposób automatyczny można wygenerować zamówienia do innych dostawców.
- Definiowalna wg indywidualnych algorytmów Optymalna (ekonomiczna) Wartość Dostawy.

Wymagania wobec systemu Środków trwałych

- Pozwala na przejście od prostej ewidencji środków trwałych w kierunku zarządzaniu majątkiem firmy.
- Symulacja typu amortyzacji (liniowa, degresywna, sezonowa) w stosunku do innych form dostępu do środków trwałych – leasing, wynajęcie okresowe....
- Prowadzenie jednocześnie amortyzacji bilansowej i podatkowej.

Wymagania wobec systemu CRM - zarządzanie relacjami klientów

- Cel:
  - baza danych o klientach - przechowywanie informacji o klientach, kontaktach z nimi, częstotliwości i rodzaju zakupionych produktów, płatności w integralnej, jednolitej bazie informacji o klientach...
  - kompleksowe zarządzanie relacjami z klientem
  - pozyskiwanie, zatrzymywanie, rozwój relacji z klientami
    - koszt pozyskania nowego klienta
    - koszt utrzymywania istniejącego klienta
    - zasada Pareto 20 - 80 / 30 - 70
  - zarządzanie zyskowności klienta - jakość obsługi w zależności od wartości klienta dla firmy

Wymagania wobec systemu CRM - zarządzanie relacjami klientów

- dostosowywanie oferty do segmentów klientów, indywidualizacja obsługi masowego klienta, minimalizacja kosztów obsługi klienta
- Prognozowanie potrzeb,
- Oferty, umowy, targety (kwoty zakupowe),
- Zamówienia
- Spedycja
- Faktury
- Promocje, gratisy,
- Serwis
- Rozliczenia promocji - faktury marketingowe
- Reklamacje
- Szczególny typ CRM jest zarządzanie relacjami z dostawcami.

Systemy ekspertowe (SE)

- Systemy ekspertowe – w nich jest zaimplementowany model podejmowania decyzji stosowany przez ludzi - ekspertów w danej dziedzinie. Systemy ekspertowe potrafią uzasadnić dlaczego proponują dane rozwiązanie i jak system doszedł do tego wniosku – jaka droga rozumowania (jakie reguły) zostały zastosowane.
- Zastosowanie SE w zarządzaniu i bankowości
  - ocena ryzyka kredytobiorcy
  - ocena płynności finansowej
- Zasady działania systemów ekspertowych
- Wiedza eksperta - baza wiedzy - reguły - prawdopodobieństwa - implementacja w SE
- Metody wnioskowania - drzewo decyzyjne - do przodu, - do tyłu.

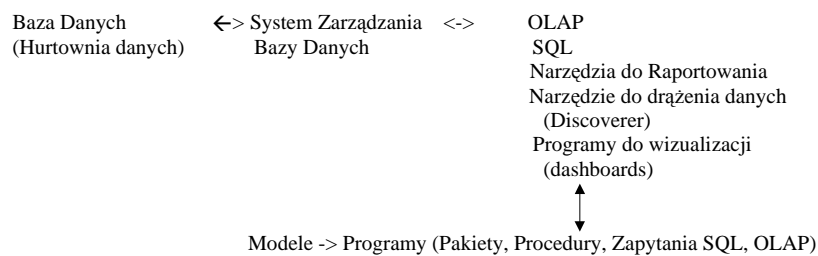
Systemy ekspertowe (SE)

- Języki programowania systemów ekspertowych - Lisp, Prolog, TurboProlog...
- Narzędzia budowy systemów ekspertowych
- Szkielety systemów ekspertowych (shell)
- Środowisko tworzenia systemu - Guru - Management Database Systems (MDBS)
- Praca z systemem ekspertowym
  - Konsultacja
  - Diagnozowanie
- Przykładowe programy do budowy systemów ekspertowych
  - Guru Management Database Systems, www.mdb.com

System Informowania Kierownictwa (SIK)

- System Informowania Kierownictwa (SIK) (ang. MIS - Management Information System, **EIS - Executive Information System**) ma na celu dostarczanie kadrze kierowniczej firmy informacji pozwalającej na bieżące monitorowanie kluczowych wskaźników dotyczących kondycji firmy (Key Performance Indicators – KPI). Czasami te informacje są umieszczone na tablicy rozdzielczej (kokpit) (ang. dashboard).
- Jakie obszary są kluczowe, krytyczne dla firmy?
- Jakie procesy są związane z krytycznymi obszarami?
- Jakie wskaźniki mogą być stosowane do ich monitorowania, oceny? (Raporty ukierunkowane na monitorowanie, ocena jednostek organizacyjnych, a nie procesów?)
- Jak są one powiązane logicznie, hierarchicznie (wg szczebla zarządzania)?

Systemy wspomaganie podejmowania decyzji (DSS)

Systemy wspomagania podejmowania decyzji (DSS)

- Systemy wspomagania decyzji (SWD) (ang. DSS) to interaktywny system informatyczny, który dostarcza informacje przy wykorzystaniu analitycznych modeli i narzędzi decyzyjnych z dostępem do bazy danych (hurtowni danych) w celu wspomagania decydentów w rozwiązywaniu kompleksowych i źle ustrukturyzowanych problemów.
- Doświadczenia biznes użytkowników.
- Nowe potrzeby użytkowników.

Problemy

- Jakość podejmowanych decyzji zależy od jakości posiadanych w systemie danych.
  - GI-GO (garbage in – garbage out) Śmieci na wejściu - Śmieci na wyjściu
  - Jakość danych. Czyszczenie danych. ETL
- Wielka różnorodność systemów informatycznych
  - sprzedaż, dystrybucja, gospodarka materiałowa
  - rachunkowość, finanse i kontrolingu
  - CRM
- Różnorodność źródeł danych
  - systemy transakcyjne (ERP)
  - Web, urządzenie mobilne (PDA, telefony komórkowe ...)

Systemy do pracy grupowej

- Pozwalają na pracę grupową nad dokumentami ludzi z określonej komórki organizacyjnej lub całej firmy.
- Zapewnia autoryzowany dostęp do dokumentów.
- Pozwalają na przeprowadzenie krokowego procesu akceptacji procesów (dokumentów) - workflow. System planowania i rozliczenia delegacji i środków transportowych...

- Lotus Notes,
- Oracle Collaboration Suite
- Microsoft Exchange
- Open Ex-change
- DeskNow

Firmowy strona (portal) WWW

WWW - medium do wymiany informacji i współpracy

- Intranet - wewnętrzny serwis firmowy
  - Dokumenty (Menu firmy cateringowej)
  - Ogłoszenia ....
  - Dashboard - deska rozdzielcza z kluczowymi wskaźnikami opisującymi stan firmy
- Ekstranet
  - serwis zamówień
  - serwis sprzedaży (www.amazon.com)

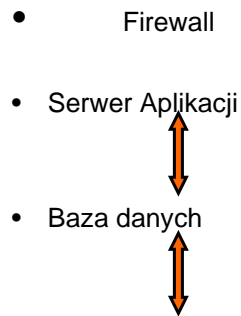
Modele produkcji i dystrybucji

- Tradycyjny model dystrybucji
  - Producent -> Dystrybutor -> Sklep -> Klient
  - Producent -----> Sklep -> Klient
- Internetowy model dystrybucji
  - Producent -----> Klient
- Tradycyjny model produkcji
  - Produkować wg potrzeby rynku i magazynować
- Internetowy model produkcji
  - Produkować według indywidualnych zamówień klienta
    - *assembly-to-order (Dell, HP, IBM konfigurator serwera - klient wybiera co ma wchodzić w skład jego produktu, jakie cechy powinien mieć)*
    - *make-to-order*

Wymagania wobec firmowej strony (portalu) WWW

- Mała wielkość strony (bez Flasha) - szybkie ładowanie (www.yahoo.com, www.oracle.com)
- Funkcjonalna i prosta nawigacja
- Aktualność, brak *martwych łączy (łączy do nie istniejących stron i dokumentów)*
- Możliwość wyszukiwania informacji zawartej w serwisie w przypadku portali
- Logo firmy
- Możliwość Interakcji z klientami poprzez e-mail lub call-center
- Możliwość wejścia do intranetu jeżeli istnieje
- dynamiczna - zawartość strony generowana z bazy danych
- Content management - zarządzanie zawartością portalu
- wireless - obsługa urządzeń bezprzewodowych, mobilnych
- E-commerce
  - zamówienia (technologia SSL)
  - sprzedaż (technologia SSL)
  - koordynacja przedstawicieli handlowych (SFA)
- Automatyczne zapisywanie w bazie danych informacji dotyczących
  - ilość wizyt na poszczególnych stronach portalu (serwisu)
  - ilość i nazwa pobieranych plików (informacji)
  - strona z której nastąpiło skierowanie do serwisu
  - państwo, kraj użytkownika w przypadku wymagania zalogowania użytkownika
- e-learning - system kształcenia przez Internet

Schemat firmowego portalu

Problemy

- Menedżerowie muszą być w stanie określić jakiej informacji potrzebują w dziedzinie biznes informacji, w jakim stopniu szczegółowości, w jakim okresie czasowym lub jako alerty, w jakiej formie są im potrzebne w prowadzeniu biznesu.
- Jak inwestować w technologię IT
  - kupić czy wynająć
  - które funkcje poza firmą – outsourcing
- Edukacja użytkownika biznesowego w obszarze technologii IT i BI i stosowaniu tych technologii przy podejmowaniu decyzji

Systemy typu ERP

- Planowanie potrzeb materiałowych (MRP – Material Requirements Planning). System typu MRP na podstawie danych o sytuacji rynkowej (zamówienia na wyroby) i stanie magazynu tworzy plan produkcji i zaopatrzenia, terminarz produkcji.
- Planowanie zasobów produkcyjnych (MRP II – Manufacturing Resource Planning). Rozszerzenie systemu MRP o takie sfery jak: planowanie nowych wyrobów, zasobów ludzkich, maszyn, energii, modeli, algorytmów i procedur służących zwiększeniu integracji informacji i optymalizacji decyzji w firmie, wykorzystanie danych historycznych jako podstawy do planowania przyszłych stanów.

Systemy typu ERP

- Planowanie zasobów przedsiębiorstwa (ERP – Enterprise Resource Planning – MRP III). Rozszerzenie systemu MRP II o funkcje analityczne (symulacja co jeżeli), modeli optymalizacji i planowania, dalsza integracja informacji w firmie poprzez rachunkowość zarządczą - budżetowanie i kontroling) i EDI w ramach SCM.

Systemy informacji geograficznej (GIS)

- Mapy cyfrowe - geograficzne bazy danych o lokalizacji obiektów (geomarketing...)
  - MapInfo Corporation <http://www.mapinfo.com>
  - Tele Atlas <http://www.teleatlas.com>
- Polskie strony Imgais sp. z.o.o.
  - www.imagis.pl
  - www.mapyGPS.pl

Systemu typu ERP

- Głównym celem *ERP* (*Money Resource Planning* - Planowanie Zasobów Finansowych) jest integracja wszystkich procesów operacyjnego zarządzania w firmie w jednym systemie.
- ERP integruje
  - zakupy
  - planowanie nowych wyrobów
  - produkcję
  - dystrybucję

Moduły systemu ERP

Moduły systemu ERP są stosowane w zależności od typu firmy (produkcyjne, usługowe, instytucje finansowe / banki, firmy ubezpieczeniowe, firmy leasingowe/

- Sektora
  - ochrony zdrowia
  - publiczny
- Modele działalności
  - Business to Business (B2B)
    - Model horyzontalny
    - Model wertykalny
  - Business to Consumer (B2C) - Dell

Moduły systemu ERP

- księgowy
- finansowy,
- kontrolingowy,
- zarządzanie finansami, budżetowanie, planowanie finansowe
- planowanie potrzeb materiałowych (optymalna wielkość zapasów i zamówień, zapas buforowy, zamówienie wielokrotności towaru w opakowaniu zbiorczym) (*MRP – Material Requirements Planing*)
- zaopatrzenie, zakupy (Purchasing)
- sprzedaż i dystrybucja (towarów, usług), przyjmowanie i realizacja zamówień przez Internet

Moduły systemu ERP

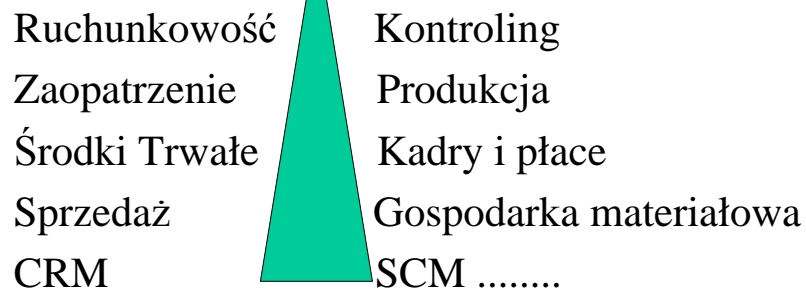
- zarządzanie popytu (*DEM – Demand Management*),
- zarządzanie produkcją (harmonogram produkcji) (*Master Production Scheduling*)
- planowanie produkcji (Production, Operational Planning)
- Planowanie zdolności produkcyjnych (CRP – Capacity Requirements Planing)
- Podsystem struktur wyrobów (Bill of Material Subsystem)
- Podsystem transakcji materiałowych (INV – Inventory Transaction Subsystem)
- gospodarki remontowej,
- zarządzanie projektami,
- zarządzanie inwestycjami,

Moduły systemu ERP

- zarządzanie kadrami, zasobami ludzkimi
- CRM
- zarządzanie strategiczne (Strategic Management)...

Architektura zintegrowanego systemu informatycznego

Wspólna Baza Danych

Kontroling

- Plan kont dostosowany do specyfiki firmy, struktury organizacyjnej, wymaganej sprawozdawczości, celów kontrolingu i analizy.
- Określenie zasad i procedur kontroli kosztów.
- Określenie nośników kosztów.
- Wybór mierników efektywności (Key Performance Indicators - kluczowe wskaźniki efektywności).
- Analiza odchyleń kosztów rzeczywistych od zaplanowanych.
- Analiza wykonanie budżetu w stosunku do planu.
- Analiza odchyleń płynności finansowej i cash-flow od planowanejgo.

Kontrolling

- Rozliczenia wewnętrzne, przeksięgowanie kosztów.
- Przekroje
  - wg jednostek (centrum powstawania kosztów)
  - wg rodzaju kont, kosztów
  - wg procesów
  - wg grup produktowych
  - wg projektów

SCM – zarządzanie łańcuchem dostaw

- Zarządzanie łańcuchem dostaw jest integracją procesów biznesowych obejmujące cały łańcuch logistyczny – od dostawy materiałów i /lub usług/ do końcowego odbiorcy.
- SCM to powiązanie i integracja procesów w firmie z procesami poza firmą - dostawcy, dystrybutorzy, odbiorcy finalni.
- Korzyści
  - lepsze zaspokojenie rynku
  - minimalizacja kosztów logistycznych
  - minimalizacja zapasów, trzymanie zapasów w formie najbardziej efektywnej
  - lepsza koordynacja dostaw surowców i materiałów z procesem produkcyjno-dystrybucyjnym

SCM – zarządzanie łańcuchem dostaw

- Problemy
  - integracja systemów w celu zapewnienie automatycznego przepływu informacji i ostrzeżeń (wymiana między systemami) bez ręcznego wprowadzania (elektroniczny transfer dokumentów EDI).
  - Inna kultura pracy - partnerstwo

Wyzwania w dziedzinie zarządzania logistycznego

- Dostawy materiałów z rozwijających się gospodarek i słabo rozwiniętych krajów, jest związana z zwiększonym ryzykiem naruszeniem łańcucha dostaw.
- Budowa systemu dystrybucji w Wschodniej Europie /infrastruktura, DC, magazyny/
- Integracja produkcji z procesami logistycznymi – przemysłowo – logistyczne parki / Industrial and logistics parks /

Ewolucja systemów ERP

- Zintegrowane systemy zarządzania zaczynają być wdrażane w firmach jeszcze w latach 1985-1995. Najpierw one posiadały funkcjonalność związaną z automatyzacją finansów (rachunkowości), zarządzania produkcją za pomocą komputera,
- Zarządzanie operacjami handlowymi (CRM).
- Inną tendencją powstałą w 2000r. jest stopniowe rozszerzanie systemu SCM o moduły do zarządzania produkcją (przykład IBS Enterprise).

Ewolucja systemów ERP

- Globalizacja procesów gospodarczych
- Ewolucja struktur gospodarczych
- Decyzje logistyczne – przykłady w skali globalnej
- Decyzje logistyczne – przykłady w skali jednego kraju

Decyzje logistyczne – przykłady w skali jednego kraju

- Jakie parametry oceny lokalizacji składów brać pod uwagę ?
- Na podstawie jakich danych podejmować decyzje o likwidacji któregoś ze składów lub o lokalizacji nowego składu?
- Jak kalkulować koszty i oceniać korzyści związane z określoną lokalizacją składu?

Decyzje logistyczne – przykłady w skali jednego kraju

- Czy wyznaczać sztywne granice regionów obsługiwanych przez poszczególne składy?
Jak określać zakres ich oddziaływania?
- Jak przypisywać koszty transportu poszczególnym klientom w przypadku dostaw łączonych?
- ...

Rola decyzji logistycznych – ich skutki

- Racjonalne decyzje mogą istotnie zwiększyć rentowność i wartość firmy
- Błędne decyzje mogą spowodować nawet bankructwo firmy

Wymagania wobec decyzji logistycznych

- Muszą wynikać / być zgodne ze strategią firmy
- Muszą brać pod uwagę klientów strategicznych
  - analiza dotychczasowego poziomu ich obsługi;
  - analiza przyzwyczajzeń klientów strategicznych

Wymagania wobec decyzji logistycznych

- Minimalizacja konfliktów celów
  - Poziom obsługa klientów a koszty
  - Redukcją posiadanych zapasów a poziom obsługi klientów
  - Wysyłki łączone a czas dostawy
  - Efektywność automatyzacji a zmniejszenie stanu zatrudnienia
  - Wzrost liczby magazynów a poprawa poziomu obsługi oraz wzrost kosztów zapasów

Strategiczne decyzje logistyczne

- Wiążą się one ze znacznymi inwestycjami.
- Wpływ na rozwój firmy w długim okresie.
- Zmiana decyzji jest zazwyczaj związana z dużym kosztem

Przykład:

Konfiguracja systemu logistycznego - określenie optymalnej liczby i miejsca lokalizacji magazynów, oraz ich powierzchnię

Podstawy podejmowania decyzji logistycznych

- W przypadku obsługi logistycznej sieci sklepów:
  - Charakterystyka rynków zbytu
  - chłonność lokalnego rynku
  - Przestrzenny i czasowy rozkład źródeł zamówień
- Ocena ogólnej atrakcyjności inwestycyjnej poszczególnych regionów kraju (tutaj oddziałuje głównie czynnik aglomeracji, zbytu)
- W przypadku obsługi MSP
- Ocena siły przyciągania składu (z jakiej odległości (km) są obsługiwane podmioty)

Kontrola wykonania decyzji logistycznych

- Wskaźniki logistyczne
  - poziom docelowy
  - poziom obecny
  - poziom w momencie podejmowaniu decyzji

Wskaźniki logistyczne

- Czas niezbędny na dostawę towarów   Skrócenie
- Całkowite koszty obsługi klienta / zysk na klienta   Redukcja/Zatrzymanie na niezmiennym poziomie lub Zwiększenie

Strategia wyboru pakietu ERP

- Wybór 10 firm, które oferują systemy klasy ERP.
- Przygotowywanie przez te firmy prezentacji oferowanych systemów.
- Ocena systemów na podstawie prezentacji, informacji o systemie, informacji o firmie i rozmowy z przedstawicielami firmy.
- Prezentacja szczegółowego opisu funkcjonowania firmy z wybranymi uczestnikami przetargu.
- Analiza jak procesy biznesowe specyficzne dla danej firmy mogą być zaimplementowane w konkretnym systemie ERP.

Wybór oprogramowania ERP

Przegląd rynku systemów ERP

- Tendencje w rozwoju rynku na świecie
- Tendencje w rozwoju rynku w Polsce
- Tendencje w rozwoju funkcjonalności oprogramowania – rozszerzenie oprogramowania ERP o moduły logistyczne
- Tendencje w modelu dostarczania oprogramowania

Tendencje w rozwoju rynku systemów ERP – strategie dostawców

- lata 90 – produkcja (Gestion de Production Assiste par Ordinateur GPAO) i rachunkowość
- sprzedaż i marketing (CRM)
- SCM

Tendencje w rozwoju rynku systemów ERP – strategie dostawców

- Duże -> Średnie -> Małe
6 użytkowników (handel) -
Jeeves Information Systems
  - Mid-market – Microsoft Dynamics AX (ex Axapta) 20 /50 / 200 – 2 000 zatrudnionych
- firma posiadająca kilka zakładów produkcyjnych (3 lub więcej)
- Zmiana lokalizacji zakładów -> Emerging Market (Polska -> Ukraina -> ....)

Tendencje w rozwoju rynku systemów ERP – strategie dostawców

- Typowe funkcje logistyczne -> Zaawansowane funkcje logistyczne
- Produkcja -> Dystrybucja -> .....
- Specjalizacja w oferowaniu oprogramowania dla określonych sektorów (kosmetyczny, farmacja, przemysł spożywczy, produkcja napojów)
- Specjalizacja w oferowaniu oprogramowania na określonym obszarze (kraju)
- Od oferowania modułów logistycznych -> oferowania rozwiązań problemów biznesowych

Tendencje w rozwoju rynku systemów ERP – strategie dostawców

- SCM
Zakup -> Produkcja -> Sprzedaż -> Dostawa do klienta
- Gartner Group – rynek systemów SCM 2 mlrd \$ w 2005r (Europa – 770 mln \$)
- roczny wzrost w następnych 5 lat - 6% rocznie

Konsolidacja, przejęcia (“best of breed”) – kupowanie rynku, rozwój rynków pionowych

- Oracle -> PeopleSoft -> JD Edwards -> Numetrix (Supply Chain Planning)
-> retec
-> Demantra (APS) -> w Oracle E-Business Suite, JD Edwards
- Microsoft -> Navision (2002) -> Damgaard (2000)
Manhattan Associates WMS, TMS (koszt 1 licencji - 600€)
TXT e-solutions APS – Demand Planner (koszt 1 licencji - 1500€)
- ChinaDotCom (CDC) Software -> Ross Systems
-> Pivotal (CRM – Canada)
-> JRG (planowanie łańcucha dostaw –
prognozowanie popytu, optymalizacja zakupów)
-> Industri-Mathematik International
(planowanie łańcucha dostaw)
-> C360 (CRM) – dostawca dla
Microsoft Dynamics

Konsolidacja, przejęcia (“best of breed”) – kupowanie rynku, rozwój rynków pionowych

- Infor -> SSA Global -> Max International (ERP dla MSP) ERP LN / ERP LX
  - > Interbiz (SC)
  - > Arzoon (SC)
  - > Provia (SC)
  - > Epiphany (CRM)
  - > Infinum Software
  - > Ironside (e-commerce)
  - > Elevon (e-commerce)
  - > BAAN (ERP)
  - > Exe Technologies (WMS)
- Lawson Software -> Intenia
- Sage (bryt.)-> zarządzanie magazynem Geode – firmy Adonix
  - > C2G (2005r.) Entrepôt XPR (zarządzanie magazynem), Eurotrans XPR (transport)
  - > Elit Group (dawna Tracing Server) - (logistyka, przemysł spożywczy)Elit Group – obrót 26,8 mln €, 3 000klientów, 250 współpracowników, koszt przyjęcia 30 mln €

Konsolidacja, przejęcia (“best of breed”) – kupowanie rynku, rozwój rynków pionowych

- Sojusze strategiczne (alliances) – cel – integracja funkcji logistycznych w oprogramowaniu ERP, zacieranie granicy między obu systemami, usunięcie interfejsów i związanych z nimi problemami, koszt utrzymania interfejsów.
- Jeeves Information Systems (Szwecja) – Consafe Logistics – od 2000r WMS, TMS
- Otwarte oprogramowanie (ang. open source)

Czy SCM, to kilka modułów, czy coś więcej

- SCM nie ogranicza się do kilku modułów w systemie ERP. Raczej trzeba patrzeć globalnie jako funkcjonalność oferowana przez ERP niż tylko kilka modułów. Klienci wybierając ERP od zainteresowania się jakie moduły są wliczone idą w kierunku jakie problemy mogą rozwiązać przy, za pomocą systemu ERP – poszukują rozwiązania niż osobne elementy systemu ERP.
- Informacja dotycząca SCM jest zawarta we wszystkich modułach systemu ERP. Całość kształtuje, formuje rozwiązania SCM.

Tendencje w rozwoju funkcjonalności oprogramowania

- Rozszerzenie oprogramowania ERP o modułach logistycznych
  - samodzielny rozwój modułów logistycznych
  - zakup oprogramowania logistycznego
  - sojusze strategiczne (alliances)
  - przejęcie firmy posiadającej specjalistyczne oprogramowanie

Tendencje w modelu korzystania z oprogramowania

- Oprogramowanie zrobione (opracowane) na zamówienie lub własne oprogramowanie
- Zmiana (customization) zakupionego oprogramowania / Em.... Polfa .. /
- Oprogramowanie prekonfigurowane, aby zawierało najlepsze praktyki dla danego sektora
- Oprogramowanie zainstalowane w Centrum Danych (ang. Data Center) /HP, IBM, Zeto/
- Outsourcing IT
- Oprogramowanie jako usługa na żądanie (On demand)

Specyficzne dla rozwoju oprogramowania dla logistyki

- Łańcuch dostaw jest zupełnie różny w poszczególnych branżach
  - poszczególne sektory wymagają różnych poziomów zaawansowania funkcjonalności logistycznych - (samochodowy, budowa samolotów) Airbus – A 380 ogranicza liczby dostawców. Efektywność projektu (280 / 420)
  - przemysł farmaceutyczny /afery CORHYDRON /
- Oprogramowanie, stosowane w firmie macierzystej -> w pozostałych filiach.

Wymagania wobec oprogramowania

- Specjalizacja oprogramowania ERP - /sektor, branża/
IBS – farmacja jest w stanie obsłużyć 3 000 000 wierszy (pozycje) zamówień w ciągu godziny (50 000 na minutę) /W Polsce 15 000 aptek x 4 000 produktów = 60 000 000 mln wierszy zamówień ..../
- Narzędzia do pracy grupowej i współpracy /LN Domino, Ms Exchange, X-change,
  - wzrastająca ilość uczestników w łańcucha dostaw wymaga coraz większej koordynacji /Distribution Center, Manufactures/
- Internacjonalizacja i globalizacja procesów gospodarczych

Wymagania wobec oprogramowania

- Przedsiębiorstwo sieciowe – współpraca ze strukturami, które nie należą do przedsiębiorstwa
- Łatwość adaptacji do specyficznych wymagań danej firmy /QAD Polfa T. 50 osób własny program/
- Łatwość zmiany w konfiguracji systemu, które wynikają z zmian w modelu prowadzenia biznesu / od planowanie na poziomie zakładu w kierunku planowanie na poziomie regionu, kontynentu/
- Długotrwałość współpracy z dostawcą systemu
- Szybkość wdrożenia systemu / fuzje i przyjęcia – 30 dni, 60 dni przyjęta fabryka ma być włączona do sieci firmy/

Co wybrać - ERP lub najlepszych z SCM (ang. best of breed)?

- SCM – rozwiązanie dla dużych firm, droższe niż ERP, do 2000r przewaga oddzielnych programów SCM. Best of breeds – TMS, prawo celne, stawki, zarządzanie transportu międzynarodowego
- Zarządzanie kilku baz danych
- Zarządzanie aktualizacji kilku programów
- Zarządzanie interfejsów i komunikacji między poszczególnych programów. Każdy program funkcjonuje samodzielnie idealnie, ale razem ....
- ERP – w przypadku MSP, mało dostawców oferowało moduły SCM
- ERP - innowacje, takie jak:
  - zarządzanie stanu zapasów u klienta (ang. Vendor Managed Inventory –VMI) – dostawca zarządza stanu zapasów u swoich klientów.
- Wspólne zarządzanie zakupów - grupy zakupowe(fr. Gestion Partagée des Aprovisionnements) – duży dystrybutorzy
- ERP – ROI

Firma	Jeeves Information Systems	ChinaDocCom (CIC) Software	Infor / SSA Global	Lawson Software / Interim	Oracle	SAP	SAGE	QAD	BS	Microsoft Business Solutions
Data zażycia	1992									
Kraj	Szwecja	USA	USA	USA	USA	Niemcy	Wielka Brytania	USA	Szwecja	
Obroty	14,5 mld \$ - sprzedaż krajowa	200 mld \$	1,511 mld \$	750 mld \$	3,5 mld \$	8,5 mld \$	1,13 mld \$	225 mld \$	256 mld \$	1 mld \$
Biłc zarobkowych Obsługa w krajach	135	1 500	6 700	3 500	15 000	34 000	10 000	1 300	2 000	3 000
Nazwa systemu	Jeeves Enterprise	Renaisancie	ERP LINEPIX	Lawson M3 (Incenta Movex)	Oracle E-Business Suite / People Soft JD Edwards	My SAP ERP / Business One	Adonis Xr (>100 użytkowników)	QAD GXE (dawny QAD MFG-PRO)	BS Enterprise	M Dynamics AX (Axapta) (200 - 2000) / M Dynamics Nav (Navision) (20 - 500)
Biłc klientów	3 500		37 700	4 000	30 000			5 400	5 000	AX 6 200 NAV 50 000
Najmniej za liczbą użytkowników	6									
Najwięk za liczbą użytkowników	100									
Cena licencji systemu ERP dla 1 użytkownika	1 300 €			2000€				2750€	2000€	AX 2500€ NAV 2000€
Cena licencji systemu ERP-logistyka dla 1 użytkownika	1 900 €							2830€	2300€	Min 600€ TXT 1500€
Czas niezbędny na wdrożenie	6 miesięcy			5 - 24 miesięcy				7 miesięcy		6 - 9 miesięcy
Orientacja		Procesowa								
Sektory	Chemikalia, kosmetyczny, drewniany	Przemysł spożywczy, farmacja, metalurgia, papirniczy, Farmaceutyczny (Laboratoire)	Przemysł spożywczy, farmacja, biotechnologia, FMCG	Przemysł spożywczy, handel, hurtowy, przemysł produkcyjny		24 branże w kryształach	Farmacja, chemia, samochodowy, handel, drukarnia, tekstyl	Samochodowy, handel, elektronika, spożywczy	Farmacja, papierniczy, poligrafia, elektronika	

Systemu typu ERP

- SAP R/3 mySAP.com
- Oracle E-business Suite Oracle E-Business Suite Special Edition
- J.D.Edwards
- IFS
- BAAN
- AXAPTA

Polskie systemy typu ERP

- BPSC Impuls <http://www.bpsc.com.pl>
- Teta 2000 <http://www.teta.com>
- CDN XL
- Safo.biz <http://www.safo.biz>
- Simple
- Softlab SQL
- WA-PRO <http://www.wapro.pl>

Polski rynek systemów ERP

Udział w rynku poszczególnych dostawców systemów ERP

Lp	Program	2002	2003	2004
	Wartość Rynku mln USD	98		135,53
1	SAP	28	28,5	32,6
2	Oracle	23	18,1	14,6
3	IFS		8,8	8,1
4	ComArch		3,6	6,3
5	QAD		5,0	4,7
6	Microsoft			4,7
7	BPSC	3,6	3,6	
8	Teta	3,5		

Andrzej Maciejewski Polski rynek ERP, Computerword, 2005.06.10,
<http://erp.computerworld.pl/news/79805/100.html>

Dlaczego wybraliśmy system ERP BPSC Impuls

Z zastosowaniu systemu BPSC Impuls są prowadzone zajęcia w:

- Akademia Ekonomiczna - Katowice;
- Akademia Ekonomiczna - Wrocław;
- Akademia Górniczo Hutnicza - Kraków;
- Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im.
Leona Koźmińskiego - Warszawa

Planowane jest rozpoczęcia zajęcia w

- Uniwersytet Łódzki

Dlaczego wybraliśmy system ERP BPSC Impuls

- System BPSC Impuls jest wdrożony w ponad 180 firmach
- Jest to produkt polski.
- Znając podstawy tego systemu absolwenci będą mieli większą szansę na rynku pracy
- Pisząc prace magisterskie związane z wykorzystywaniem i rozwojem systemu BPSC Impuls najlepsi studenci mogą liczyć na pracę w firmie BPSC lub jej partnerach wdrożeniowych.

Zanim wdrożymy ERP

- Jakie specyficzne strategiczne biznes cele chcemy osiągnąć poprzez wdrażania systemu klasy ERP?
- Jakie specyficzne biznes cele możemy osiągnąć poprzez wdrażania systemu klasy ERP?
- Jakie korzyści będziemy mieli z ERP?
- Jak kierownictwo firmy wykorzysta ERP?
- Czy kierownictwo firmy dojrzało do systemu typu ERP?
- Czy kierownictwo firmy potrzebuje ERP w celu podejmowania decyzji?
- Jakiej informacji kierownictwo firmy nie może otrzymać, wydobyć z istniejących systemów?
- Dlaczego ta informacja nie może być otrzymana, wydobyta z istniejących systemów?

Zanim wdrożymy ERP

- Jaka jest ważność brakującej informacji dla podejmowania strategicznych decyzji?
- Czy konkurenci stosują systemy ERP?
- Jakie są bieżące cele strategiczne firmy?
- Jak wdrożenie systemu ERP ułatwi ich osiągnięcie?
- Jakie są bieżące potrzeby kierownictwa firmy w dziedzinie informacji przy podejmowaniu strategicznych i taktycznych decyzji?
- Jak użytkownicy biznesowi będą wykorzystywać informację zawartą w ERP?

Cele projektu wdrożenia SIZ

- Cele strategiczne organizacji. Opis celów działania firmy.
- Cele wdrożenia SIZ
- Mierniki osiągnięcia celów
  - % redukcji zapasów
  - .....
- Reorganizacja, zmiana struktury firmy...

Powody wdrożenia nowego SIZ

- Integracja istniejących różnorodnych systemów w jednym zintegrowanym systemie
- Optymalizacja procesów biznesowych w firmie i między firmą a jej dostawcami i klientami
- obniżenie kosztów funkcjonowania firmy poprzez zwiększenie efektywności
- poprawę pozycji firmy wobec jej konkurentów
- wzrost efektywności windykacji i polityki kredytowej.
- jednokrotne wprowadzanie danych w miejscu ich powstawania
- jedna baza danych
- szybkość dostępu do informacji operacyjnej i zarządczej

Powody wdrożenia nowego SIZ

- integracja wszystkich obszarów działania firmy
- kontrola przepływów finansowych
- możliwość prowadzenia wielokierunkowych analiz
- usprawnienia obsługi klienta i relacji z dostawcami
- zwiększenie elastyczności w sferze produkcji,
- wzrost szybkości reakcji na bodźce rynku,

Analiza istniejącego oprogramowania

Typ oprogramowania	SO	DB	FK	AK
1 System Operacyjny / SO/	5			
2 Systemy zarządzania baz danych /DB/	5	5		
3. Finansowo-Księgowe /FK/	5	5	5	
4. Arkusz kalkulacyjny /AK/	5	5	5	5
5. Poczta elektroniczna	5	5	1	2

5 – wysoki stopień współpracy, zależności

1 – słaby stopień zależności, współpracy

0 – brak zależności

Wymagania wobec systemu informatycznego

Analiza eksploatowanego obecnie systemu informatycznego pod kątem kompletności i spełnienia potrzeb oraz oczekiwań rozwojowych firmy

Do jakich celów jest nam potrzebny system informatyczny?

Kto będzie korzystał z systemu informatycznego?

Wymagania wobec systemu informatycznego

Wywiad z użytkownikami - ich oczekiwania i uwagi dotyczące obecnego i przyszłego systemu:

- łatwy, szybki dostęp do informacji, najlepiej przez przeglądarkę internetową (cienki klient)
- informacja zagregowana i szczegółowa - łatwe przejście z jednego poziomu do drugiego
- możliwość tworzenia alertów (ostrzeżeń)
- informacja w wielu przekrojach
- Administracja, zarządzanie uprawnieniami użytkowników
- Zamykanie okresów
- Adaptacja systemu do potrzeb firmy aby zapewnić unikalność i rozwijać know-how firmy, zapewnić przewagę konkurencyjną w stosunku do innych firm, nawet jeżeli stosują ten sam system.

Wymagania wobec systemu informatycznego

- Łatwe i w miarę szybki dostęp do przechowywanej zarchiwowanej informacji (Information Life Cycle Management - Zarządzanie Cyklu Życia Informacji)
- Obsługa urządzeń mobilnych i bezprzewodowych
- Elektroniczna wymiana dokumentów, współpraca z zewnętrznymi systemami
  - EDI
  - ZUS
  - home-banking
  - składać zamówienia przez Internet śledzić stan ich realizacji
- Zarządzanie polityki cenowej (różne modele i scenariusze cenowe, rabatów, dopłat wobec różnych grup kontrahentów w zależności od ich obrotów.

Strategia wyboru pakietu ERP

- usługi konsultacyjne,
- usługi szkoleniowe
- usługi integracyjne
- Ilość jednocześnie korzystających z systemu użytkowników
- platforma sprzętowa
- system operacyjny
- system zarządzania bazy danych
- Niskie koszty w przeliczeniu na jednego użytkownika zakupu, wdrożenia i eksploatacji (administracji), aktualizacji i rozwoju

Jak zapewnić sukces

- Czynniki decydujące o sukcesie
- - sponsor z zarządu (executive sponsorship)
- - posiadać odpowiednia ekipa (having the right team in place)
- - współpraca, synchronizacja między biznesu i IT (encouraging Business and IT alignment)
- - wspierać przyswajanie narzędzi przez użytkowników (encouraging user adoption tools)
- - stopniowo zmieniać nawyki użytkowników (get people to change their habits and processes)

Uwagi przy wdrożeniu

- Wyczerpujące i precyzyjne określone wymagania i specyfikacje, odzwierciedlające specyfikę firmy
- Wyodrębnienie wewnętrznych transakcji

Organizacja procesu wdrożenia

- Po podjęciu decyzji o wymianie narzędzi informatycznych, zarząd powołuje zespół wdrożeniowy.
- W skład zespołu powinni wchodzić specjaliści z komórek organizacyjnych, które w przyszłości będą korzystać z wdrażanego systemu.
- Dyskusje
- Akceptacja szczegółowej koncepcji wdrożenia

Finansowanie projektu informatycznego

- Własne środki
- Kredyt
- Leasing
  - Europejski Fundusz Leasingowy <http://www.efl.com.pl>
  - ORIX Polska S.A. <http://www.orix.pl>
  - Bankowy Fundusz Leasingowy <http://www.bankowyleasing.pl>

Finansowanie projektu informatycznego

- Fundusze Strukturalne oraz Fundusze Spójności UE
  - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości <http://www.parp.gov.pl>
  - Sektorowe Programy Operacyjne
    - „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”
    - „Mikroprzedsiębiorstwa (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego)”
  - wykorzystanie pomocy strukturalnej - finansowanie do 50% inwestycji

Finansowanie projektu informatycznego

- pomoc dla mikro przedsiębiorstwa (mikro przedsiębiorstwo - do 9 osób, istnieje nie dłużej niż 3 lata)
  - finansowanie do 65% inwestycji
  - finansowanie do 55% inwestycji dla Wrocławia, Krakowa, Gdańska, Gdyni i Sopotu
  - finansowanie do 45% inwestycji dla Poznania i Warszawy
- wykorzystać własne środki. Dofinansowanie jest otrzymywane po zakończeniu projektu.

Opłacalność projektu ERP (ROI) Czynniki wpływające na efektywność wdrażania

- Jaki efekt przyniesie wdrożenie SI?
  - Czy kadra kierownicza chce i jest gotowa do zmian?
  - Jaki jest stopień zaangażowania kadry kierowniczej?
  - Czy kadra kierownicza potrafiła określić i przekazać jakie ma potrzeby i wymagania?
  - Czy jest przedstawiciel kadry kierowniczej, któremu zależy na sukcesie wdrożeniowym?
  - Doświadczenia wdrażających
    - adaptacja programu do wymagań firmy
    - Możliwości parametryzacji systemu do potrzeb firmy
    - prawidłowe oszacowanie i kontrola kosztów projektu

Opłacalność projektu ERP (ROI) Czynniki wpływające na efektywność wdrażania

- Użytkownicy biznesowi potrafią posługiwać się i wykorzystać informację znajdującą się w systemie!
- Czy firma jako struktura organizacyjna, ludzie, procesy jest w stanie dopasować swoją organizację pracy, technologię, procesów do wdrożonego nowego systemu?

Opłacalność projektu ERP (ROI) Jak oszacować okres zwrotu?

- ROI (Return of Investment)
- Liczenia kosztów
  - sprzęt (hardware)
  - licencje (software)
  - szkolenia administratorów, użytkowników
  - administracja, aktualizacja, wsparcie (support)
- Liczenie korzyści - Jakie korzyści i gdzie w jakich działach, procesach, osiągniemy poprzez wdrażanie SI? (zmiany w czasie obsługi procesów, ekonomia środków, pracy...)?
  - Zdefiniować
  - Zmierzyć (ocenić)
  - Zsumować

Opłacalność projektu ERP (ROI) Jak oszacować okres zwrotu?

- Jakie kwoty (minimalne, średnie, maksymalne) możemy przeznaczyć na inwestycje IT?
- Jaki zwrot z inwestycji chcemy (zakładamy) że musimy osiągnąć (minimalny, średni, maksymalny)?
- Zmniejszenie wartości martwych zapasów z 100 000 na 60 000 miesięczne (Efekt w skali roku = $12 * (100\ 000 - 60\ 000) * L = 12 * 40\ 000 * ,06 = 28\ 800$ zł w skali roku)

Miejsce systemów IT w firmie

- System informatyczny w zależności od jego roli w wypracowaniu zysku może pełnić rolę
  - podtrzymującą
  - główną (Banki, Instytucje ubezpieczeniowe, sklepy internetowe i projekty e-commerce)

Dostawca usług aplikacyjnych - Application Service Provider (ASP)

- Korzyści z outsourcingu procesów IT - przeniesienie obsługi informatycznej organizacji do zewnętrznej wyspecjalizowanej firmy
  - administracja i aktualizacja aplikacji
  - administracja infrastruktury IT
  - obniżenie kosztów (wydajność specjalizowanej firmy, zatrudnienie specjalistów, niezawodność sprzętu, zapewnienie zapasowych serwerów)
  - jakość obsługi
  - bezpieczeństwo danych

Dostawca usług aplikacyjnych - Application Service Provider (ASP)

- Przykład - serwis księgowy
  - <http://www.xserwis.com.pl/index.php?action=4a>
- Korzystanie z aplikacji w modelu ASP
  - CDN eOPT!MA <http://www.cdn.com.pl/cdnonline/index.htm>

Zasoby

- Herbert A Simon, Podejmowanie decyzji kierowniczych. Nowe nurty, PWE, Warszawa 1982
- James Martin, Strategic Data-planning methodologies, Prentice Hall Inc, Englewood Cliffs, New Jersey 1982
- Jill Dyche, CRM, Relacje z klientami, Helion,
- Vivek Kale, SAP R/3 Przewodnik dla menadżerów, Helion, 2001
- W.T. Bielecki, Informatyzacja zarządzania, PWE, Warszawa 2001
- Urszula Gros, System informacyjny w organizacji gospodarczej, PWE, Warszawa 1989
- <http://www.ifsworld.com/pl>

Zasoby

- Stratégie Logistique
- L'Usine Nouvelle
- L'Industrie & Technologies

Dziękuję za uwagę